Уравнотеженост амбијената у граду је квалитет по себи. Постојећа „рупа" је синкопа у просторној оркестрацији, негативног предзнака. Будући „Торзо" постао би такође синкопа. Позитивног предзнака, али — синкопа. Ствар је у опредељењу — хоћемо ли Теразије „наше и ваше младости" или нешто квалитетно ново? Међу откупљеним и неким неоткупљеним радовима има успелих решења која се, уз одређена прилагођавања, могу остварити. Ниједно од њих није тако супериорно развијало одабрани концепт, али је чињеница да су остала у оквирима практичне примене која би очувала жељену аутентичност Теразија. Откупљени су радови С. Дрињаковића, Б. Коларевића, А. Селинић и М. Јовановића. Укупни квалитет решења је задовољио што је навело жири да конкурс прогласи веома успелим.

■ АЛЕКСАНДАР МИЛЕНКОВИЋ

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

»мали брат« велике скулптуре

(Осми југословенски бијенале мале пластике у Мурској Соботи)

Југословенски бијенале мале пластике у Мурској Соботи заслужује посебну пажњу, а сам појам „мала пластика" провоцира: јасно је да се мисли на димензије када се каже мала, али да ли то истовремено значи и смањени већ постојећи рад на прописано, или је у питању мисао којој строга правила излагања погодују? Шеснаест година се у Мурској Соботи све то може проверавати и проверавано је, но закључак још увек није изведен. Није, јер је практично немогуће то учинити: из бијенала у бијенале одређени компромиси се преносе, пошто трају, онда се и правдају, постају оно „што је тако". Даље, појам „мала пластика" у потпуности одговара ситуацији која већ двадесетак година прати скулптуру у нас: ако није гробљанско-меморијална, онда је пригодно-декоративна и више ружи но што украшава тргове. „Велики брат" зато допушта малој пластици да буде слободна мисао, потрага за реализацијом жеље, покадшто откриће и увод у ново. Ипак, и ту ваља бити опрезан — ивер не пада далеко од кладе и уметник не ствара дело за Бијенале већ је оно део његове уметничке праксе и саставни је део једног посебног континуитета. И шта сада закључити о Осмој манифестацији, која има изражену жељу да буде пресек, показатељ стања?

Ове године је поведена и посебна брига која је аранжирање изложбе подигла на ниво о којем се обично не води рачуна. У простору обложеном белом масом — подлога за асфалт — скулптуре су показивале нека своја посебна својства, доказивале да су то ствари са озбиљним претензијама и високим уметничким дометима. Али, како је проблем материјала неизоставни пратилац скулптуре, показало се да обојени предмети, више гацет но нешто самосвојно и посебно, постају транспаренти и лако изазивају збуњујуће одушевљење и одобравање. То је могло, а можда је и утицало на жири када је додељивао награде: остварења Кузме Ковачића и Слободана Којића најбоље су искористила пружену прилику и освојила откупне награде, а да је при том било још и те како занимљивијих дела. С друге стране, белина адаптације сметала је делима Косте Богдановића и Драгана Милеуснића: једноставно су се губила у „пространству" и деловала неубедљиво. Велико Частно признање припало је Васку Липовцу. Награђена скулптура је део тока у којем уметник неколико година остварује поетику која, иако несамосвојна, у великој мери јесте аутентична па духу и многим неочекиваним решењима. Као мала, изазовна је и лако наводи на поређење са неким другим, „већим" делима, али има у себи довољно аргумената да се о награди не спори. Змаго Посега је четврти кога је наградио стручни жири. Његово је дело блиско оном изложеном у Панчеву, на Четвртом бијеналу скулптуре, али шта се може: и умањеност димензија не оспорава квалитет.

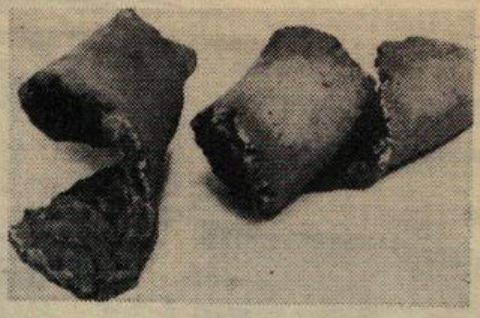

СТАНКО ПАВЛЕВСКИ: „КОМПОЗИЦИЈА"

Јаков Брдар, Зоран Богдановић, Аида Аликадић, Љубомир Денковић, Ерик Ловко, Станко Павлевски, Весна Покас, Глигор Стефанов, Томислав Тодоровић, Ванина Топић, Милун Видић, да не набрајам даље, могли су да се уврсте у ред награђених, али ваљда је превагу однео афинитет жирија. Помињем их како бих истакао да је овогодишњи Бијенале имао приличан број вредних дела.

Изложбу прати и изложба цртежа скулптора и то је посебно задовољство: скулптори су занимљиви цртачи, многа њихова идеја постаје лако схватљива, а проблем пластичности и личне поетике јасан.

Организатор је приредио и изложбу скулптура уметника из Баварске: њих девет је само потврдило постојећу мисао о „обали без граница". Њихова дела су показала да национално обележје није никаква чињеница, и да практично у уметности Европе не постоји.

На крају ваља рећи да по наградама убедљиво воде уметници из Словеније. Добили су тридесет девет признања, уметници из Хрватске двадесет једно, из Србије седамнаест, Македоније три, Црне Горе два, толико и уметници из Војводине, а једно признање је отишло у Босну и Херцеговину.

После Мурске Соботе, до 18. августа, Бијенале се сели у Љубљану где ће бити отворено у Цанкарјевом дому 9. септембра, а онда, у октобру, иде у Нови Сад, у Велику галерију Културног центра.

■ БРАТИСЛАВ ЉУБИШИЋ

16 август 1987 - НИН